

*PROCEEDINGS
OF THE XVIII INTERNATIONAL CONFERENCE
ON SCIENCE AND EDUCATION*

*January 04–11, 2024,
Hajduszoboszlo (Hungary)*

НАУКА ТА ОСВІТА

*Збірка праць
XVIII Міжнародної наукової конференції*

*4-11 січня 2024 р.,
Хайдусобосло (Угорщина)*

National Council of Ukraine for Mechanism and Machine Science
(Member Organization of the International Federation
for the Promotion of Mechanism and Machine Science)

Khmelnyskyi Regional Branch of the Union
of Scientific and Engineering Associations of Ukraine

Khmelnyskyi National University

Israeli Independent Academy for Development of Sciences

SCIENCE AND EDUCATION

XVIII International Conference

*January 04–11, 2024,
Hajduszoboszlo (Hungary)*

НАУКА ТА ОСВІТА

*Збірка праць
XVIII Міжнародної наукової конференції*

*4-11 січня 2024 р.,
Хайдусобосло (Угорщина)*

УДК 001+378
Н56

*Затверджено до друку радою
Хмельницької обласної організації СНІО України
та президією Українського національного комітету ІFToMM,
протокол № 4 від 12.12.2023*

Подані доповіді XVIII Міжнародної наукової конференції «Наука та освіта», проведеної у м. Хайдусобосло (Угорщина) в січні 2024 р.

Представлені матеріали доповідей наукових напрямів: освіти та її інформатизації, техніки і технологій; моделювання та інформаційних технологій; медицини; проблем економіки і будівництва та архітектури. Матеріали опубліковані в авторській редакції.

Головний редактор: д.т.н., проф. *Горошко А. В.* (Україна)

Редакційна колегія:

акад. НАПНУ, д.т.н., проф. *Гуржій А. М.* (Україна); д.т.н., проф. *Бубуліс А.* (Литва); д-р, проф. *Прейгерман Л. М.* (Ізраїль); д.е.н., проф. *Костін Ю. Д.* (Україна); д.т.н., проф. *Гречаниук В.Г.* (Україна); д.т.н., проф. *Петрашек Я.* (Польща); д.п.н., проф. *Карташова Л. А.* (Україна); к.п.н. *Зембицька М. В.* (Україна)

Н56 **Наука та освіта** : зб. пр. XVIII Міжнар. наук. конф., 04–11 січня 2024 р., м. Хайдусобосло, Угорщина. – Хмельницький : ПП Заколотний М.І., 2023. – 135 с. (укр., англ.).
ISBN 978-966-2597-52-3

The problems of education, modeling, information systems and technologies, medical, construction and architecture, technology, as well as economic and managerial aspects of these issues are considered.

Designed for scientists and engineers who specialize in the study of these problems.

Розглянуто проблеми освіти, моделювання, інформаційних систем і технологій, будівництва та архітектури, техніки, а також економічні та управлінські аспекти цих питань.

Розраховано на науковців та інженерних працівників, які спеціалізуються в області вивчення цих задач.

УДК 001+378

ISBN 978-966-2597-52-3

© Автори статей, 2023

© ПП Заколотний М.І., оригінал-макет, 2023

ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ

*Халєєва О. В., Костіна Л. М., Поддуда І. А.
КЗ «Харківська Гуманітарно-педагогічна академія» ХОР
E-mail: kostinaluda1949@gmail.com*

У сучасному українському суспільстві вислів «Українська національна ідея» досі не набув більш-менш визначеного тлумачення, а скоріше є предметом ідеологічних протистоянь. Роки існування незалежності України свідчать про те, що офіційна державна ідеологія ще не визначена, вона дуже часто являє собою набір окремих банальних тез, що не вказують шлях до подальшої консолідації суспільства, більш того, часто приводять до його розшарування за національними, мовними, релігійними та культурними ознаками. Саме через це проблема визначення національної ідеї, наповнення її конкретним змістом дуже важлива в умовах державотворення.

Процес усвідомлення української національної ідеї ускладнюється через глибоку апатію в суспільстві, втрату людиною віри, надії, впевненості у завтрашньому дні. Отже, проблема визначення української національної ідеї є, по суті, проблема «розбудови» людини, особистості: особистості вільної, творчої, з розвиненим почуттям гідності, готовою бути продовжувачем історико-культурних надбань як свого народу, так і загально людських. За таких умов змінюються роль і значення освітянської сфери у суспільстві. Проте, треба констатувати те, що якісних змін у ставленні влади до освіти як до пріоритету державної політики, як до визначального фактору формування майбутнього нашої держави не відбувається.

Вітчизняний і власний досвід доводить, що система освіти покликана забезпечити не лише глибокі знання та навички, а й виховати особистість, активного учасника суспільного життя, який вміє самостійно мислити, небайдуже ставитися до соціальних процесів і здатна до самостійної національної ідентифікації.

Держава в будь-якому разі змушена шукати загальнонаціональні духовні орієнтири, які зможуть консолідувати націю. Ще в XVIII ст. Й.Г. Гердер в «Ідеях до філософії історії людства» головним атрибутом нації назвав «спільний національний характер»; І.Г. Фіхте запевняв, що «кордони нації обмежуються кордонами спільної мови»; Г. Гегель, не заперечуючи своїх попередників, додав як якість найсуттєвішої ознаки нації суспільний Дух [2, с. 369].

Визначенню загальнонаціональних духовних орієнтирів велику увагу приділяли українські вчені, письменники, громадські діячі:

В. Липинський, Д. Донцов, Є. Маланюк, Є. Сверсеюк та ін. Більшість сучасних наукових досліджень, предметом яких є нація, пов'язують поняття «національна ідея» з проблемами розвитку національної самосвідомості та національної культури. Будь-яка етнічна спільнота постає як самостійна нація у разі появи національної самосвідомості: тобто така спільнота починбахе усвідомлювати єдність своїх інтересів (економічних, політичних, історичних, культурних тощо), свою самобутність, осмислює власну історію. Взагалі в офіційній ідеології посилення на національне є стержневим. Та розв'язання будь-якої національної проблеми, а особливо проблеми формування національної ідеї, стає можливим лише завдяки сталому моральному підґрунтю. У іншому разі, зазначена проблема – осмислення змісту поняття «національна ідея» – перетвориться в національне самозакохання, де буде панувати протистояння «ми – вони».

Національна українська ідея – це ідея української нації, що єднає людей різного етнічного походження, консолідує чинниками для яких є загальнолюдські моральні цінності: життя людини, свобода (права людини), справедливість, добробут, культурна національна самобутність тощо. Таким чином, формування національної ідеї є процес продукування в суспільстві низки ідей, що сприятимуть досягненню громадської єдності, єднанню волі всіх громадян України задля вирішення конкретних завдань, прийнятних і зрозумілих для всіх.

Піклування про національне, про збереження культурної спадщини, про національну самобутність життя входить в коло означених ідей. Сучасна людина – це не позбавлений коріння індивид, а людина культури, небайдужа до історичної пам'яті свого народу, його традицій і звичаїв. Зміст поняття «національна ідея» передбачає наявність у членів такої спільноти почуття національної гордості, почуття національної гідності, що унеможливує існування так званого «національного нарцисизму». Без почуття національної гідності, поважливого ставлення до «інших» національна ідея перетвориться в ідею національного самоутвердження в агресивному втіленні. Бо сучасна Україна – це багатоголоسة культур, співіснування різних національних ціннісних світів.

Сучасні події як ніколи зобов'язують конкретизувати поняття «національна ідея», що допоможе розкрити приховані духовні резерви нашого суспільства й сприятиме соціально-економічному піднесенню.

Національна ідея покликана впорядкувати, гуманізувати та одухотворити розшароване сучасне українське суспільство, мобілізувати його громадян на реалізацію завдань, які стоять перед ним.

Національна ідея – це не ілюзія, що заступає собою реальність. Ураховуючи особливості українського суспільства, його етнічну, куль-

турно-аксіологічну, світоглядну характеристику, вона перш за все повинна бути спрямована на правдиве, відповідальне відродження української історії, пошук форм державного й суспільно-політичного життя, адекватного українській вдачі, українському менталітету, українським традиціям.

Сучасний період національно-духовного піднесення – час великої просвітницької роботи. Для викладачів всіх навчальних закладів, особливо вищих, обов'язковим стає формування свідомих майбутніх громадян держави, які на основі поваги до історичного минулого будуть враховувати світовий та вітчизняний досвід, шукати Шляхи вирішення проблем майбутнього України.

Примітивне підчас тлумачення національної ідеї у вихованні молоді може привести до негативних результатів. З одного боку, не виключається можливість виникнення національного романтизму, емоційний потенціал якого є надзвичайно привабливим для молодих людей, тим більш, що деякі теоретики національної культури іноді проповідують культурний ізоляціонізм, який, до речі, був завжди свідченням внутрішньої слабкості, виявом меншовартості. З другого боку, складні проблеми економічного розвитку, які підчас не знаходять свого гідного вирішення, приводять до того, що національна ідея втрачає свою привабливість, викликає розчарування.

Задля цього дуже важливо неупереджено і помірковано розкривати події драматичної історії України, вивільнити їх від переконачень та ідеологічних спекуляцій, переконливо висвітлювати закономірності процесу розвитку світової культури, показати значущість культурної спадщини українського народу як складової частини цього процесу. Українці необхідно ліквідувати ціннісний зсув суспільної і індивідуальної свідомості завдяки усвідомленню того, що в ХХІ ст. людство єдине. Тому всі його культурні здобутки, надбання набувають вартості як ціле й нероздільне. Проте всі загальнолюдські цінності виявляють себе через національні. Саме через це піклування про національно, як про один з аспектів людського світу, має надзвичайно велике значення.

Література

1. Стасевська О. А. Національна ідея та її репрезентації в освіті – С Рахманінов: на зламі століть, вип. 6. Творчість як рушійна сила культури. 4. II – Харків : ДОП Носень В.А. – 2009. – С. 114–117.
2. Губернський Л., Андрущенко, Михальченко М. Культура, ідеологія. Особистість. Методолого-світоглядний аналіз. – Київ, 2005. – С. 369.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СПІВРОБІТНИКІВ КОМПАНІЇ

Іванова Н. Ю., Орлова Д. Ю.

НУ «Києво-Могилянська академія»

E-mail: n.ivanova@ukma.edu.ua, e-mail:daria.orlova@ukma.edu.ua

В умовах сучасної економіки визначальну роль у підвищенні ВВП грає людський капітал. Це найцінніший фактор виробництва. Як зазначають дослідники, 79 % керівників у всьому світі стурбовані тим, що брак основних навичок у їхніх співробітників загрожує майбутньому зростанню їхніх організацій. [1].

У багатьох компаній фінансові результати безпосередньо залежать від ефективності роботи команди. Якщо співробітники працюють упівсили або витрачають багато часу на рядові завдання, власник втрачає гроші.

Оцінка ефективності персоналу вирішує цю проблему. Вона допомагає оцінити роботу за конкретними критеріями: витратами часу, обсягами та результатами. З нею керівник точно знає, хто з його персоналу приносить бізнесу найменше користі.

Оцінка діяльності співробітників допомагає зрозуміти, чия праця окупає витрати. На її підставі простіше ухвалити рішення про те, кого звільнити, а кого підвищити на посаді. Аналіз ефективності праці визначає успіх бізнесу, оскільки виділяє найкращих людей у команді та допомагає оптимізувати робочий процес.

Як показали дослідження, існує багато методичних підходів щодо оцінки ефективності роботи співробітників компанії. Всі ці підходи можна об'єднати в три групи: кількісні методичні підходи, якісні методичні підходи та комплексні методичні підходи [2].

До кількісних методичних підходів можна віднести метод ранжування та метод бальної оцінки. До якісних методичних підходів відносять метод «360 градусів», методи бенчмаркінгу і довільних характеристик. До комплексних методичних підходів відносяться метод Джека Філіпса, метод оцінки персоналу за КРІ і метод «Центр оцінки».

Однак, як свідчить практика використання цих методів, жоден з них не є універсальним оскільки кожен має як переваги, так і недоліки. Розглянемо ці аспекти більш детально [3, 4].

Суть методу ранжування полягає у створенні рейтингів декількома керівниками або менеджерами, їх комбінування та визначення лідерів і аутсайдерів. До переваг цього методу можна віднести врахування широкого спектру показників; просту систему підрахунку; стимулювання до підвищення конкурентоспроможності співробітників. Однак метод має і недоліки, а саме: психологічний тиск через